

DEO OPTIMO MAX.
UNI ET TRINO.
VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis trigesimo Januarii, anni M. DCC. XXXVIII.

M. PETRO AFFORTY,
Doctore Medico, Præside.

An, pro distinctis ægris, ægritudines diversæ?

I

EMOCRITUS ab *Heraclito*, si personâ distinguitur; specie tamen non differt. Uterque, homo: corpore pariter & animâ constat; vultu licet, aut corporis habitu, diversus. Mortalis, quid intersit mortali, non omnes callent. Alterum ab altero ex facie internoscere, cuivis vel bardo promptum. Quod ad communem omnium naturam pertinet, assequi etiam potest vel mediocriter eruditus; singulorum verò propriam introspicere, pervidere, omnique ex parte exploratam habere constitutionem, ne quidem factus ad unguem Medicus. Vulpeculæ pa-

rùm abſimiles, lambimus vitreum vas, pultem haud attingimus. Expediat aliquis, ex quo, ſedenribus in concilio cordatis viris, tanta ſit de re unâ, opinionum disjunctio? Undè, tam varii palati convivæ, tam diverſa expectant edulia? Quamobrem, alii carnes, piſces alii, nonnulli vinum tantoperè oderint; dùm liquoris hujus capti dulcedine plurimi, non aliam vitæ voluptatem eſſe putant? Cur, iſte ad caſei, hic ad leporis, ille ad roſæ conſpectum, cohorreſcat, atque conrrahatur? Quâ vi, ſenem hunc vehementer adeò urit æſtus Cupidinis; in quo, adoleſcens ille, florentis etſi ætatis & corporis, omninò friget? Quâ de causâ, huic ſinr lacrhymæ, doloris ac miſericordiæ teſtes; illi autem, riſûs & hilaritatis? Tot, tamque diſſidentium effectuum eadem, quæ ſanitatis, & morborum, cauſa: ſimplicium videlicet corporis partium diſpoſitio mechanica; organicarum certa conformatio; determinata omnium functio; conſociatio, unio, conſpiratio que ſingularis.

II.

MUNDUS, ut & homo, ineluctabili naturæ legi obtemperat. Utrique ſui natales, progreſſus, ſenectus; uterque *quaterniorum*, ſeu tempeſtatum anni, vim experitur. In homine pax, bellum, induciæ. Triplex enim, ad mentem veterum, ſtatus hominis conſiderandus venit; ſanus nempè, neuter & morboſus: quibus tota continetur ars medica. In ſtatu ſano, pax: ſi nimis non perfectus. In perfecto, mora difficilis: receditur, ſi non proceditur. Hinc patet periculis εὐεξία. In neutro induciæ. In morboſo, bellum. Morbi, fatales à natura leges quamvis habeant, ita tamen pro diſtinctione perſonarum à ſe invicem diſſentiunt, ut morbum, in omnibus, alteri morbo ſimilem reperire arduum ſit, ne dicam impoſſibile. Quemadmodum è paucis numero litteris diverſiſſimè compoſitis, ingens naſcirur vocabulorum multitudo; ſic è ſimpliciſſimis partium corporis, vel ſolidarum ſtaminibus, vel fluidarum moleculis, vario modo inter ſe, aur contortis, aut permixtis, tot, tamque diſpares emergunt hominum conſtitutiones ac temperies, quot & quàm diverſæ facies eorumdem, aut formæ diſcernuntur. Ab hâc intimâ & peculiari unius cujuſque naturâ repetendi ſunt effectus multiplices, quos tamen admirari aliquatenus facilius, quàm enodare. Nec aliundè profectò eſt, quòd nunc mas, nunc fœmina prodeat in vitæ ſcenam; quòd natorum etiam eâdem horâ, & geminorum ſanitas ingeniumque adeò diſcrepent; quòd ſtabilis conſtanſque ſit unius valetudo; alterius protsùs vitrea, æquè ſplendens, ac fragilis; quòd quibuſdam nihil in victu delinquentibus, anguſtioris vitæ floſculus decurrat quàm celerrimè; aliis diutiùs, etſi perturbatè, in vitâ manentibus; quòd venientes ac recedentes anni, multa ſecum ferant commoda, vel incommoda.

III.

AB eodem conſtitutionis, ac temperiei fonte, morbi trahunt originem. Par ſanitatis & ægritudinum ratio. Quilibet mortalis, quem totum à nativitate morbum eſſe pronuntiavit *Hippocrates*, bellum continuò

fovet inteſtinum : id alunt res naturales & non naturales. Hinc, juxtà neotericos aliquot, morbus parùm à ſanitate diſtat. In utroque ſcilicèt ſtatu laborat natura, nititurque, vel quod noxium eſt foràs expellere, vel quod eſt devium, ad recti normam revocare. Calor aut motus, qui vitæ genitor fuit atque conſervator, author fit & necis. Sanus igitùr dicendus homo, ubi minoribus urgetur œrumnis ac miſeriis; ægrotare verò, cum, vel temperiei, vel conformationis, vel ſolutionis continui vitio quodam graviſſimo detinetur. Hæc tria vulgò ſtatuuntur ſumma morborum genera, à quibus nisì, qui ad curandum accedit, deſcendat per ſubjectos gradus ad infima, ſua ipſi ars inanis futura eſt : quamvis ad manum ſint omnia, quibus morbus κατ' εἶδος debet oppugnari, præſidia. Ut planè unus ille ſanos homines perſpectos habet, cui, quid commune ſit omnibus, quidque proprium ſingulis, penitùs notum eſt; ità, is tantùm eximiè medentis perſonam ſuſtinet, qui communem ac totam morbi cujuſque notionem, inſupèrque ſingularia illa, quæ in nullum alium hominem convenire poſſunt, gerit in animo conſignata. Quot prætereà modis inter ſe variant ægritudines, ratione ſexûs, ætatis, conditionis, regionis, anni tempeſtatis; conſuetudine ac vivendi genere; aliiſve innumerabilibus adjunctis, quibus animalis œconomia multifariàm alterari valet atque labefactari ?

I V.

PATHOLOGIÆ prima pars, morborum differentias præſertim inveſtigat. Mirum ſanè, quot ab authoribus generales inventæ fuerint pravorum affectuum claſſes, ad quas, læſiones quaſlibet ſingulorum, referri poſſe judicaverant. At ægritudinum ſivè naturam aut eſſentiam, ſivè proprietates aut accidentia perpenderis attentiùs, nonne morbos, ſpeciei quantumvìs ejuſdem, longè multùmque inter ſe diſcriminari fateberis ? Quàm difficilis enim eſt, quàm lubrica & operoſa ſimilitudinum, peritis etiam imponentium, aut diſſimilitudinum intelligentia ? Vis illud, in apertàm lucem vocatum, antè oculos tibi ſtatuere ? Latè fuſum febris nomen, [ut indè ſpecimen capiatur,] ſit licet ad eam, quæ quarto quoque torret die, contractum; adhùc vana eſt imago morbi, cujus mille diſcrimina : quaproptèr cave de illius moribus, exitu, & curatione quidquam ante proferas, quàm liqueat, ſit domeſticus, nec ne; quâ parte anni, quâ ratione degentem corripuerit; tenuis, an firmæ valetudinis hominem, puerum, juvenem, annoſumve ſenem; marem, an fœminam : hancque, gravidam, puerperam, vèl intactam; illum, gracilem, an obeſum; ocio diffluentem, an curis, aut labore confectum exerceat; quo ſub cælo is natus, eductuſque ſit; quale ſolum calcet; quem ore ducat aërem; quibus ſe paſcat cibis; an hos, aut illos appetat, vèl nullos. Neque hìc conſiſtendum : ipſa quippe, quæ febrem circumſtant mala, ejus quoque produnt ingenium; ſcire ut permagni referat, paucarum ſit, an multarum horarum; ſub eâ ne integra ſint, an corrupta, aut effæta viſcera; num vomitus, tuſſiſque ægrum quatiant; fuſior ſit, ſubſiſtàt ne alvus; adſint ſitis, ſudor, vigiliæ; an contrà, veternus

occupet. Quis autem hæc omnia, ut in hominum genus universum cadere queant, nullo non variari in corpore, negaverit?

V.

CUIVIS itaque mortalium, sua ut propria indoles, suus ut genius; sic & sui morbi. Quàm dispar sanorum constitutio, temperies, & natura; tam dissimiles ægrorum, ægrotarionumque formæ, ac species. Quàm multiplex latentium intùs fibrillarum, aùt humorum conditio, tam varia indè exortorum affectuum ratio. Hinc tantus labor, totque exorbendæ difficultates ritè medendi scientiam professo: ut, nisì hæc singula venetur, & intento animo cernat, agitet, atque ad invicem comparet, suum cuique malo remedium aptaturus, medici titulum temerè sibi arroget. In ultimas igitùr terras exportentur eorum omnium rudes isti homunciones, veriùs fungi, qui, naturæ quoque rotius ignaros homines, sæpiùs, magnas inter opes, à rectâ mente inopes, perniciosè ludificant: unico adversùs quaslibet ægritudines nunquam non usi pharmaco. Omnibus enim hominibus, etiam sanis, si non conveniat una eademque vivendi norma: quî, morbis eorumdem curandis, unum idemque remedium tutò poterit accommodari? Cum immo, vèl ejusdem speciei distinctas ægritudines, adhibito indiscriminatìm specifico, ut aiunt, medicamento, sæpissimè non sanari, quotidianâ constet experientiâ. Non itaque sapiet in rebus medicis; nisi qui primùm, consideraverit hominem intùs & in cute; deìn, quanta sit in eo, ex ætate, sexu, habitu, educatione, statu, exercitiis, solo, victu, regione, varietas; posteà, quàm diversis pravorum affectuum, tùm corporis, tùm animi, generibus is oppugnetur; ac tandèm, nobiscum concluserit.

Ergò, pro distinctis ægris, ægritudines diversæ.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Joannes Isoard.	*M. Henricus Guyot.*	*M. Michael-Ludovicus Reneaume, Exdecanus, Censor Academiæ & Regiæ Scientiarum Academiæ Socius.*
M. Bartholomæus Murry.	*M. Tussanus - Gilbertus Boulland.*	*M. Raymundus-Jacob Finot.*
M. Carolus Payen.	*M. Gaspar Cochon du Puy, in Arce Maritimâ Rupifortensi Anatomes, & Chirurgiæ Professor Regius.*	*M. Ludovicus Lemery, Medicus Regis Ordinarius, Regiæque Scientiarum Academiæ Socius, & in horto Regio Chymiæ Professor.*

Proponebat Parisiis, ANTONIUS FERREIN, Aginas, Baccalaureus Medicus, A.R.S.H. 1738. à 6ª ad meridiem.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1737.